

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อการสำรวจเรื่อง การปฏิบัติงานด้านการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ เพื่อให้ทราบถึงระบบจัดหมู่หนังสือที่อยู่ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่ง รวมทั้งความคิดเห็นที่บรรณารักษ์มีต่อระบบดังกล่าว นอกจากนี้ทำ ทราบเรื่อง การดำเนินงานและปัญหาการปฏิบัติงานของฝ่าย และการดำเนินงานของบรรณารักษ์ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ ตลอดจนการ เปลี่ยนระบบจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งด้วย

ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยบุคลากรของห้องสมุดมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง รวม 3 ประเภท ได้แก่ หัวหน้าบรรณารักษ์ 12 คน หัวหน้าฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ 15 คน และบรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสืออีก 53 คน รวมตัวอย่างประชากร 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะคำถามทั้งแบบเฉพาะเจาะจงให้ตอบและเปิดโอกาสให้เลือกตอบโดยเสรี แบบสอบถามสำหรับบุคลากรแต่ละประเภท แบ่งเป็น 3 ตอน ครอบคลุมเนื้อหาของข้อบกพร่องที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์อย่างพอเพียง

สรุปผลการวิจัย

1. ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เป็นระบบจัดหมู่หนังสือที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยจำนวนสูงสุดใช้ในการจัดหมู่หนังสือ คือมีห้องสมุดมหาวิทยาลัย รวม 7 แห่ง รองลงมาคือระบบทศนิยมของคิวอี้ ส่วนระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกา ซึ่งเป็นระบบจัดหมู่หนังสือเฉพาะทางด้านการแพทย์ มีหอสมุดศิริราชเพียงแห่งเดียวที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบนี้ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจำนวน 5 ใน 7 แห่ง ที่ใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ได้เปลี่ยนมาจากระบบทศนิยมของคิวอี้ มีห้องสมุดมหาวิทยาลัย 2 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันตั้งแต่เริ่มตั้งหอสมุด

สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยทุกแห่ง มีผล
เนื่องมาจากระบบทศนิยมของควีซีมีการแบ่งหมวดหมู่ไม่ละเอียดและมากเพียงพอแก่ความ
ต้องการของห้องสมุด

2. บุคลากรของห้องสมุดมหาวิทยาลัย มีทั้งบุคลากรที่มีวุฒิและไม่มีวุฒิทางวิชา
บรรณารักษศาสตร์ บุคลากรที่มีวุฒิทางวิชาบรรณารักษศาสตร์มีตำแหน่งต่าง ๆ ซึ่งสามารถ
แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ บุคลากรที่เป็นอาจารย์ในแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์
อาจารย์ของหอสมุดกลาง และบรรณารักษ์ของหอสมุดกลาง บุคลากรที่เป็นบรรณารักษ์มี
จำนวนมากที่สุด รองลงมาคืออาจารย์ในแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ น้อยที่สุดคืออาจารย์
ของหอสมุดกลาง

หัวหน้าบรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดมีตำแหน่งเป็นอาจารย์ ส่วนหัวหน้าฝ่ายและ
บรรณารักษ์ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือจำนวนมากที่สุดมีตำแหน่งเป็นบรรณารักษ์

หัวหน้าบรรณารักษ์และหัวหน้าฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือจำนวนมากที่สุด
สำเร็จการศึกษาปริญญาโทสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ ส่วนบรรณารักษ์จำนวนสูงสุดสำเร็จ
การศึกษาปริญญาตรีสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์

3. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจำนวน 6 แห่งเท่ากัน มีการบริหารงานของฝ่ายทำบัตร
รายการและจัดหมู่หนังสือเป็นแบบรวมและแบบแยก ถ้าการบริหารงานเป็นแบบรวม
บรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือรับผิดชอบหนังสือทั้งภาษาไทยและ
ภาษาต่างประเทศ เช่นเดียวกับบุคลากรที่ไม่มีวุฒิทางวิชาบรรณารักษศาสตร์ ที่ต้องทำหน้าที่
พิมพ์บัตรรายการหนังสือทั้งสองประเภท การบริหารงานแบบแยก บุคลากรของฝ่าย โดย
เฉพาะบรรณารักษ์จะแยกเป็นฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือภาษาไทยกับหนังสือภาษา
ต่างประเทศ ส่วนบุคลากรที่ไม่มีวุฒิทางวิชาบรรณารักษศาสตร์นั้น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยบาง
แห่งแยก แยกบางแห่งไม่แยกออกจากกัน

ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีการบริหารงานแบบแยกทุกแห่ง มีบรรณารักษ์ของฝ่ายทำบัตร
รายการและจัดหมู่หนังสือภาษาไทยน้อยกว่าฝ่ายหนังสือภาษาต่างประเทศ ห้องสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีบุคลากรของฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือรวมทั้งที่มีวุฒิและ
ไม่มีวุฒิทางวิชาบรรณารักษศาสตร์จำนวนมากที่สุด คือ 21 คน จำนวนน้อยที่สุดคือหอสมุดศิริราช

มหาวิทยาลัยมหิดล และห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร มีจำนวน 4 คน

4. นอกเหนือจากงานทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ บรรณารักษ์ของฝ่ายนี้ ต้องทำงานหน้าที่พิเศษอื่น ๆ เป็นประจำและมีบ้างเป็นบางครั้ง งานหน้าที่พิเศษที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดต้องทำ คือ งานช่วยฝ่ายอื่น ๆ ของห้องสมุด รองลงมาคืองานคานการสอน บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดที่ทำงานคานวิจัย งานช่วยฝ่ายอื่น ๆ ของห้องสมุดที่บรรณารักษ์ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือต้องทำมากที่สุด คือ งานฝ่ายบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า

บรรณารักษ์ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ค่อนข้างงานคานการสอนมากที่สุด คือ หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่บรรณารักษ์ฝ่ายนี้ไม่ทำงานคานการสอน ได้แก่ ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า และห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร

5. ชั่วโมงปฏิบัติงานคานการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือสูงสุดใน 1 วัน คือ 8 ชั่วโมง ได้แก่บรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยรามคำแหง และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ชั่วโมงปฏิบัติงานต่ำสุดใน 1 วัน คือ 1 ชั่วโมง ได้แก่บรรณารักษ์ของหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปริมาณงานสูงสุดที่บรรณารักษ์ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือทำได้ใน 1 วัน คือ 25 ชื่อเรื่อง ได้แก่บรรณารักษ์ของหอสมุดศิริราช ปริมาณงานต่ำสุดใน 1 วัน คือ 2 ชื่อเรื่อง ได้แก่บรรณารักษ์ของหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

6. หนังสือหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยใช้มากที่สุดคือ หนังสือหัวเรื่องของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ส่วนหนังสือหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศที่ใช้กันมากที่สุดคือ หนังสือหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน

ตารางเลขหนังสือภาษาไทยที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยใช้มากที่สุดคือ ตารางเลขหนังสือแบบหอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ส่วนตารางเลขหนังสือภาษาต่างประเทศห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ใช้ตารางเลขหนังสือของ คัทเตอร์-แซนเบอร์น ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าไม่ใช้ตารางเลขหนังสือทั้งหนังสือภาษาไทยและหนังสือภาษาต่างประเทศ

7. บรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือจำนวนสูงสุดให้เลขหมู่หนังสือภาษาต่างประเทศโดยการค้นจากหนังสือคู่มือ ส่วนหนังสือภาษาไทยบรรณารักษ์ให้เลขหมู่หนังสือด้วยตนเอง โดยการให้หนังสือแผนการจัดหมู่ประกอบ หนังสือคู่มือที่บรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือใช้ประกอบการให้เลขหมู่หนังสือภาษาต่างประเทศมากที่สุดคือ หนังสือสหบัตรรายการแห่งชาติของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน รองลงมาคือ อเมริกันบุ๊คพับลิชชิง เร็คคอร์ด นอกจากนี้มี บุ๊ครีวิวโคเจสท์ บรรณานุกรมแห่งชาติอังกฤษ และพับลิชเชอร์สวีกลี่

การให้เลขเรียกหนังสือที่ค้นได้จากหนังสือคู่มือต่าง ๆ บรรณารักษ์จำนวนสูงสุดรับเฉพาะเลขหมู่หนังสือทั้งหมดมาใช้ ยกเว้นบรรณารักษ์ของห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัย ศิลปากรที่คัดเลขหมู่หนังสือให้สั้นลงทุกครั้งก่อนนำมาใช้ นอกจากนี้จะต้องตรวจสอบเลขมู่นั้นกับแผนการจัดหมู่หนังสือทุกครั้ง

8. การให้เลขหมู่หนังสือด้วยตนเองของบรรณารักษ์ใช้เวลาแตกต่างกันออกไปแล้วแต่ความยากง่ายของหนังสือ สำหรับหนังสือทั่วไป ที่ไม่มีปัญหายุ่งยากบรรณารักษ์จำนวนสูงสุดใช้เวลาประมาณ 5 - 10 นาทีต่อ 1 ชื่อเรื่อง และใช้เวลาประมาณ $\frac{1}{2}$ - 1 ชั่วโมงต่อ 1 ชื่อเรื่อง สำหรับหนังสือที่มีปัญหา แต่มีบรรณารักษ์จำนวนหนึ่งที่ไม่สามารถกำหนดจำนวนเวลาที่แน่นอนสำหรับการให้เลขหมู่หนังสือทั้งสองประเภทได้

9. หมวดวิชาที่บรรณารักษ์จำนวนมากที่สุดเห็นว่าการกำหนดเลขหมู่ได้ยาก คือ หมวดสังคมศาสตร์ บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดเห็นว่าหนังสือหมวดการศึกษาเป็นหมวดที่กำหนดเลขหมู่หนังสือได้ยาก

10. บรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบทศนิยมของดิวอี้ และระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน จำนวนมากที่สุดมีความเห็นวาระบบดังกล่าวเหมาะสมกับห้องสมุด แต่มีข้อยกเว้นบางประการ บรรณารักษ์จำนวนรองลงมา มีความเห็นวาระบบดังกล่าวเหมาะสมกับห้องสมุดที่สุด บรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบทศนิยมของดิวอี้ มีความเห็นวาระบบนี้ไม่เหมาะสมกับห้องสมุดเลย ส่วนบรรณารักษ์จำนวนน้อยที่สุดของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันมีความไม่แน่ใจในระบบนี้ว่าเหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับห้องสมุด

สำหรับบรรณาธิการฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดแพทยแห่งชาติคืออเมริกัน มีความเห็นว่าระบบนี้เหมาะสมกับห้องสมุดมากที่สุด

เกี่ยวกับความคิดเห็นของบรรณาธิการฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือที่มีต่อระบบจัดหมู่หนังสือที่ใช้อยู่ในห้องสมุดในค่านต่าง ๆ นั้น สามารถสรุปได้ว่า โดยเฉลี่ยแล้วบรรณาธิการฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบทศนิยมของคิวอี้ ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และระบบหอสมุดแพทยแห่งชาติคืออเมริกัน มีความเห็นว่า การเรียงลำดับหมวดวิชาการต่าง ๆ ของการจัดหมู่หนังสือทั้ง 3 ระบบ อยู่ในระดับที่ดีมาก ส่วนในค่านความสมบูรณ์ของเนื้อหาวิชาและการเรียงลำดับหมู่ย่อยโดยเฉลี่ยแล้ว บรรณาธิการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และระบบหอสมุดแพทยแห่งชาติคืออเมริกัน มีความเห็นว่าอยู่ในระดับที่ดีมาก ยกเว้นบรรณาธิการฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบทศนิยมของคิวอี้ ที่มีความเห็นว่า ความสมบูรณ์ของเนื้อหาวิชาและการเรียงลำดับหมู่ย่อยของระบบทศนิยมของคิวอี้ดีในระดับปานกลาง

ในค่านความละเอียดของหมวดวิชาการต่าง ๆ โดยเฉลี่ยแล้วบรรณาธิการฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน มีความเห็นว่า อยู่ในระดับที่ดีมาก ยกเว้นบรรณาธิการของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบทศนิยมของคิวอี้ และระบบหอสมุดแพทยแห่งชาติคืออเมริกัน ที่มีความเห็นเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวว่า อยู่ในระดับที่ปานกลาง

สำหรับความคิดเห็นเกี่ยวกับคำอธิบายวิธีใช้แผนการจัดหมู่หนังสือ ความละเอียดของครุฑณี ศัพท์ และ สัญลักษณ์ที่ใช้ บรรณาธิการฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบทศนิยมของคิวอี้ และระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน โดยเฉลี่ยแล้วมีความเห็นในเรื่องข้างต้นอยู่ในระดับเดียวกัน คือเห็นว่าอยู่ในระดับที่ปานกลาง นอกจากบรรณาธิการที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดแพทยแห่งชาติคืออเมริกัน ที่มีความเห็นในเรื่องดังกล่าวว่าอยู่ในระดับดีมาก

11. บรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัย
ทุกแห่งมักมีปัญหาในการปฏิบัติงานค่านี ซึ่งสามารถแยกสาเหตุที่ทำให้บรรณารักษ์เกิดปัญหา
ขึ้นได้ 4 ประการ คือ

1. ความบกพร่องของระบบจัดหมู่หนังสือที่ อยู่ในห้องสมุด เนื่องจากไม่
ครอบคลุมเนื้อหาวิชาหรือเรื่องราวที่มีอยู่ในหนังสือที่บรรณารักษ์ขอให้ เลขหมู่หนังสือ มีเลข
หมู่หนังสือสำหรับเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทยไม่เพียงพอ มีตารางเลขน้อย ไม่มีคำอธิบาย
วิธีใช้ที่ชัดเจน หรือเลขหมู่หนังสือบางหมวดยังจัดทำไม่สมบูรณ์ เป็นต้น

2. ความบกพร่องของบรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ
ที่ไม่มีความรู้พื้นฐานและไม่เข้าใจลักษณะของเนื้อหาบางวิชา ทำให้การกำหนดเลขหมู่หนังสือ
วิชานั้น ๆ ทำได้ยาก หรือให้เลขหมู่หนังสือไม่ได้เลย การไม่มีความรู้ทางด้านภาษาต่าง-
ประเทศก็เพียงพอ หรือขาดความเข้าใจในการใช้ระบบจัดหมู่หนังสือที่ อยู่ในห้องสมุดซึ่ง
บรรณารักษ์ทำงานอยู่ก็เพียงพอ เป็นสาเหตุอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาในการจัดหมู่หนังสือได้

3. บรรณารักษ์ที่ทำหน้าที่ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือทำงานค่านอื่น ๆ
 อาทิเช่น คำนการสอน การช่วยงานฝ่ายอื่น ๆ ของห้องสมุด เป็นผลให้ไม่มีเวลาทำบัตร
รายการและจัดหมู่หนังสืออย่างพอเพียง ทำให้มีประสบการณ์ในการทำงานน้อย จึงเกิดปัญหา
ในค่านการทำงานขึ้น

4. หนังสือที่ต้องนำมาทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ บางชื่อเรื่อง
ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดพิมพ์ไม่ชัดเจน ทำให้เกิดปัญหาในค่านการทำบัตรรายการ หรือ
หนังสือบางชื่อเรื่องครอบคลุมเนื้อหากว้างขวางและคลุมเครือ มีผลให้การกำหนดเลขหมู่และ
การให้หัวเรื่องหนังสือทำได้ยาก

บรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือจำนวนมากที่สุดมีปัญหาเรื่อง
ขาดความรู้พื้นฐานในบางสาขาวิชาที่ต้องทำหน้าที่จัดหมู่หนังสือ บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย
ที่ใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน มีปัญหาเรื่องขาดความเข้าใจในเรื่องระบบจัดหมู่หนังสือที่
อยู่ในห้องสมุดก็เพียงพอ ได้แก่ ห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรม-
ศาสตร์ และมหาวิทยาลัยรามคำแหง

บรรณารักษ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีปัญหามากที่สุด คือ ห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่มีปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า และหอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

12. ปัญหาของฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือมีปัญหามากที่สุด คือ ห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่มีปัญหาน้อยที่สุด คือ ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า

ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัย มีปัญหาครอบคลุมด้านต่าง ๆ คือ บุคลากร งานเทคนิค สถานที่ทำงาน และอุปกรณ์เครื่องใช้ต่าง ๆ ปัญหาที่ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยจำนวนมากที่สุดต้องประสบคือการไม่มีหนังสือคู่มือที่ใช้ประกอบการให้เลขหมู่หนังสือภาษาไทย รองลงมาได้แก่ บุคลากรของฝ่ายนี้ไม่เพียงพอ หนังสือหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยมีน้อย หนังสือชื่อเรื่องเดียวกันแต่มีเลขเรียกหนังสือต่างกัน หรือหนังสือต่างชื่อเรื่องกันแต่มีเลขเรียกหนังสือเหมือนกัน เป็นต้น

อภิปรายผล

1. ในปัจจุบันนี้ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทยส่วนใหญ่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ในอนาคตห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยเชียงใหม่จะดำเนินการเปลี่ยนมาใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันอีกแห่งหนึ่ง ทำให้มีห้องสมุดมหาวิทยาลัยเพียง 3 แห่ง ที่ยังคงใช้ระบบทศนิยมของคิวอี้ยู ได้แก่ หอสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และหอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ การที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยได้เปลี่ยนมาใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันมากขึ้นนั้น มีสาเหตุมาจากความบกพร่องของระบบทศนิยมของคิวอี้ยูที่ไม่สามารถครอบคลุมเนื้อหาวิชาตลอดจนการแบ่งหมวดหมู่ได้ละเอียดมากเพียงพอแก่ความต้องการประการหนึ่ง กับอีกประการหนึ่ง คือ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเหล่านั้นเห็นว่า การตัดสินใจเปลี่ยนระบบจัดหมู่หนังสือควรจะได้กระทำในขณะที่หนังสือยังมีน้อยอยู่ ถ้าห้องสมุดมีหนังสือมากเท่าใด การเปลี่ยนระบบจัดหมู่-

หนังสือยอมทำได้ยาก และมีปัญหามากขึ้นเท่านั้น ดังนั้นห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่คงการเปลี่ยนระบบจัดหมู่หนังสือจึงได้ดำเนินการเปลี่ยนกันไปแล้ว เป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นห้องสมุดมหาวิทยาลัยทั้ง 3 แห่งดังกล่าวข้างต้น ที่ไม่มีโครงการจะเปลี่ยนระบบจัดหมู่หนังสือไปใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน จึงยังคงใช้ระบบทศนิยมของคิวอี้ยังอยู่

2. ในด้านบุคลากร ผู้ที่ทำหน้าที่ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยมีทั้งที่เป็นอาจารย์ในแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ และบรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ ซึ่งบุคลากรดังกล่าวนี้ต้องทำงานหน้าที่อื่น ๆ เช่น งานด้านการสอน การวิจัย และการช่วยงานฝ่ายอื่น ๆ ของห้องสมุดด้วย ทำให้ชั่วโมงปฏิบัติงานและปริมาณงานการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือแตกต่างกันออกไป การที่ห้องสมุดกลางจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีบุคลากรที่ทำหน้าที่ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือเป็นอาจารย์ของแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์มากที่สุด ทำให้ชั่วโมงปฏิบัติงานและปริมาณงานค่าสุดใน 1 วัน

3. การที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยจำนวนมากที่สุดใช้หนังสือหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยของสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย เพราะหนังสือหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยที่ได้ตีพิมพ์ออกเผยแพร่มีเฉพาะเล่มที่สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทยได้จัดทำขึ้นเท่านั้น ส่วนหนังสือหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาต่างประเทศ ห้องสมุดส่วนใหญ่ใช้หนังสือหัวเรื่องของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน รวมทั้งสำนักหอสมุดกลางมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งจัดหมู่หนังสือด้วยระบบทศนิยมของคิวอี้ เหตุที่เป็นเช่นนี้เพราะหนังสือหัวเรื่องของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันมีหัวเรื่องที่ละเอียดมากกว่า หนังสือหัวเรื่องเล่มอื่น ๆ โดยเฉพาะหนังสือหัวเรื่องของเชียร์ส

สำหรับตารางเลขหนังสือภาษาต่างประเทศ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ใช้ตารางเลขของ คัทเตอร์-แชมเบอร์น ทั้ง ๆ ที่ห้องสมุดบางแห่งจัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ซึ่งมีตารางเลขหนังสือไว้โดยเฉพาะ แสดงว่าตารางเลขหนังสือของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันยากแก่การใช้ เนื่องจากต้องกำหนดเลขขึ้นเอง โดยอาศัยอักษรชื่อผู้แต่ง ทำให้ห้องสมุดไม่นิยม กลับหันมาใช้ตารางเลขหนังสือของ คัทเตอร์-แชมเบอร์น ซึ่งใช้ง่าย เพราะเป็นตารางสำเร็จรูป คือมีจำนวนเลขเท่ากับอักษรอยู่

4. การที่บรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบทศนิยมของคิวอี้ (ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และระบบหอสมุดแพทย์แห่งชาติอเมริกัน) ส่วนใหญ่ได้ให้เลขหมู่หนังสือภาษาต่างประเทศ โดยการค้นจากหนังสือคู่มือ ยกเว้นห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า และหอสมุด จอห์น เอฟ. เคนเนดี ซึ่งไม่มีหนังสือคู่มือในห้องสมุด เพราะหนังสือคู่มือส่วนใหญ่มักกำกับเลขหมู่หนังสือของระบบจัดหมู่หนังสือทั้งสองระบบไว้ ทำให้บรรณารักษ์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบใด ระบบหนึ่งสามารถค้นหาเลขหมู่ของหนังสือได้ สำหรับหนังสือภาษาไทย บรรณารักษ์ของทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ เพราะไม่มีหนังสือคู่มือช่วยค้น

การที่บรรณารักษ์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่รับเอาเฉพาะเลขหมู่หนังสือจากเลขเรียกหนังสือที่ค้นได้จากหนังสือคู่มือ แต่ไม่รับเอาเลขหนังสือ เพราะห้องสมุดมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งใช้ตารางเลขหนังสือต่างกัน เลขหมู่หนังสือระบบทศนิยมที่ปรากฏในหนังสือคู่มือจะมีเฉพาะเลขหมู่หนังสือแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งบรรณารักษ์สามารถรับไปใช้ได้ทันที ในกรณีที่เป็นเลขหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันจะมีเลขหนังสือปรากฏอยู่ด้วย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ถึงแม้ว่าจะจัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน แต่ไม่ใช้ตารางเลขหนังสือของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน หรือแม้ว่าจะใช้ก็มิวิธีใช้แตกต่างกันออกไป ด้วยเหตุดังกล่าวนี้ ทำให้บรรณารักษ์รับเอาเฉพาะเลขหมู่หนังสือทั้งหมดมาใช้ ยกเว้นห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร ซึ่งมักจะคัดเลขหมู่หนังสือให้สั้นลงทุกครั้ง เพราะห้องสมุดมีหนังสือไม่มากนัก การมีเลขหมู่หนังสือสั้น ๆ หรือมีเลขหมู่หนังสืออย่างกว้าง ๆ ก็มิได้ทำให้ห้องสมุดมีเลขเรียกหนังสือที่ซ้ำกัน

5. การที่บรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือจำนวนหนึ่งไม่สามารถระบุจำนวนเวลาที่แน่นอนลงไปได้ว่า ได้ใช้เวลาในการให้เลขหมู่หนังสือด้วยตนเองสำหรับหนังสือทั่ว ๆ ไปที่ไม่มีปัญหา และหนังสือที่มีปัญหาอยู่นั้น เนื่องมาจากการบริหารงานของห้องสมุดในประเทศไทยไม่ได้คำนึงถึงหลักความสัมพันธ์ของการใช้เวลาและแรงงาน (Time and motion study) เป็นสำคัญ ซึ่งเรื่องดังกล่าวนี้ต่างประเทศได้ทำกันอยู่ ทำให้ไม่สามารถประเมินประสิทธิภาพในการทำงานและคำนวณค่าใช้จ่ายของการทำบัตรรายการครบ-

ชุดของหนังสือแต่ละชื่อเรื่องได้อย่างแน่ชัด เพราะไม่เคยมีการสำรวจการทำงานไว้ เป็นผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานและค่าใช้จ่ายแตกต่างกันออกไป

6. ในส่วนที่เป็นคำตอบเกี่ยวกับความยากง่ายในการให้เลขหมู่หนังสือ บรรณารักษ์ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่อิงตามระบบทศนิยมของคิอี่ หรือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน มีความเห็นตรงกันว่า หมวดสังคมศาสตร์ เป็นหมวดที่กำหนดเลขหมู่หนังสือได้ยาก ทั้งนี้เพราะหมวดสังคมศาสตร์ เป็นหมวดวิชาที่ครอบคลุมเนื้อหาวิชาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบทศนิยมของคิอี่ ซึ่งมีขอบเขตของเนื้อหาวิชามากกว่าในระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน แต่หมวดสังคมศาสตร์ (H) ในระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เป็นหมวดที่ยุ่งยากสับสนและมีตารางเพิ่มประเภทต่างมากที่สุด ทำให้บรรณารักษ์ที่จัดหมู่หนังสือหมวดสังคมศาสตร์มีปัญหาที่ยาก และเห็นว่า เป็นหมวดที่กำหนดเลขหมู่หนังสือได้ยาก

7. การที่บรรณารักษ์ย้ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีปัญหาในด้านการทำงานมากที่สุด มีสาเหตุมาจากการที่ห้องสมุดกลางกำลังอยู่ในระหว่างการเปลี่ยนระบบจัดหมู่หนังสือจากระบบทศนิยมของคิอี่ มาใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน แม้ว่าจะมีห้องสมุดอื่น ๆ ที่กำลังดำเนินการเปลี่ยนระบบจัดหมู่หนังสืออยู่ เช่นเดียวกัน เช่น ห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยศิลปากร หรือห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า แต่ไม่มีปัญหามากเท่า ทั้งนี้เป็นเพราะว่าห้องสมุดกลางมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีจำนวนหนังสือที่จะต้องดำเนินการเปลี่ยนระบบจัดหมู่หนังสือมากกว่าห้องสมุดทั้งสองแห่งหลายเท่า มีผลให้มีปัญหาในการทำงานมากกว่า

ส่วนห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้ามีปัญหาของฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือน้อยที่สุด ทั้ง ๆ ที่อยู่ในระหว่างดำเนินการเปลี่ยนระบบจัดหมู่หนังสือ ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุ 2 ประการ คือ ประการแรก ห้องสมุดมิได้ดำเนินการเปลี่ยนระบบจัดหมู่หนังสืออย่างเต็มที่ เพราะมีนโยบายหนักไปในการดำเนินการทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือใหม่ ประการที่สอง คือ ไม่จัดหมู่หนังสือภาษาไทย แต่ให้อักษรย่อชื่อผู้แต่ง กับอักษรย่อชื่อเรื่อง เป็นสัญลักษณ์ ส่วนหนังสือภาษาต่างประเทศก็มีสัญลักษณ์ที่เป็นเลขหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน กับอักษรย่อชื่อผู้แต่งเพียง 3 ตัวแรกเท่านั้น ไม่ใช้ตารางเลขหนังสือแต่อย่างใด

ทำให้ห้องสมุดสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้ามีปัญหาเรื่องการจัดหมู่หนังสือน้อยมาก

8. บรรณารักษ์ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันมีปัญหาเรื่องไม่เข้าใจวิธีใช้ระบบจัดหมู่หนังสือดีเพียงพอ ทั้งนี้เพราะบรรณารักษ์ส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาเรื่องระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันจากมหาวิทยาลัย ทำให้ไม่คุ้นเคยกับระบบนี้ดีพอ เมื่อไปทำงานในห้องสมุดที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบนี้ หรือห้องสมุดที่เปลี่ยนมาใช้ระบบนี้ ทำให้ต้องศึกษาวิธีใช้ระบบจัดหมู่หนังสือด้วยตนเอง และเกิดความไม่แน่ใจในการกำหนดเลขหมู่หนังสือ หรือทำให้เกิดความผิดพลาดอยู่เสมอ

9. บรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือมีปัญหาเรื่องขาดความรู้พื้นฐานในบางสาขาวิชาที่ต้องทำหน้าที่จัดหมู่หนังสือ ทั้งนี้เป็นเพราะบรรณารักษ์ส่วนมากมีพื้นความรู้ในสาขาวิชามนุษยศาสตร์ แต่ต้องไปทำงานในห้องสมุดที่มีหนังสือในแขนงวิชาอื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อีกประการหนึ่งหลักสูตรของแผนกวิชาบรรณารักษศาสตร์ซึ่งเปิดสอนในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่จัดวิชาวรรณกรรมทั้ง 3 ประเภท คือ วรรณกรรมทางมนุษยศาสตร์ วรรณกรรมทางสังคมศาสตร์ และวรรณกรรมทางวิทยาศาสตร์ เป็นวิชาเลือก ในระหว่างการศึกษานี้ที่เรียนไม่มีโอกาสจะทราบได้ว่าจะต้องไปทำงานในห้องสมุดประเภทใด จึงอาจจะไม่ได้เรียนวิชาที่สอดคล้องกับการทำงานของตนในอนาคตได้

ข้อเสนอแนะ

1. จากการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือจำนวนหนึ่งประสบปัญหาในการจัดหมู่หนังสือ เนื่องจากจำเป็นต้องหาประสบการณ์ด้วยตนเองจากการทำงานในห้องสมุด เพราะไม่ได้ศึกษาวิธี การจัดหมู่หนังสือตามระบบที่ใช้อยู่ในห้องสมุด ซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในขณะที่ศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์อยู่ในมหาวิทยาลัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าบางสถาบันไม่ได้เปิดสอนวิชาการจัดหมู่หนังสือระบบอื่น นอกเหนือจากระบบทศนิยมของคิวอี้ในระดับปริญญาตรี หรือบางสถาบันอาจเปิดให้เป็นเพียงวิชาเลือก และนักศึกษาไม่ได้เลือกเรียน ดังนั้นสถาบันที่เปิดสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ทุกแห่งจึงควรที่จะเปิดสอนเรื่องการจัดหมู่หนังสือระบบอื่น ๆ ที่มีแนวโน้มว่าจะใช้กันอย่างแพร่หลายมากขึ้น โดยเฉพาะระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน และควรกำหนดให้เป็นวิชาบังคับด้วย พร้อมกันนั้นควรจะได้สอนวิธีใช้

การวาง เลขหนังสือของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันควบคู่ไปกับการสอนเรื่องระบบจัดหมู่หนังสือด้วย

2. จากการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือภาษาไทย ประสบปัญหาในเรื่องไม่มีหนังสือคู่มือที่ประกอบทำให้เลขหมู่หนังสือ และหนังสือหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยก็มีน้อย ไม่เพียงพอกับความต้องการ ดังนั้นควรจะได้มีการจัดตั้ง ศูนย์กลางการทำบัตรรายการ และจัดหมู่หนังสือภาษาไทยขึ้น โดยมีลักษณะเช่นเดียวกับที่หอสมุดรัฐสภาอเมริกันดำเนินงานอยู่ ศูนย์กลางดังกล่าวมีหน้าที่ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือภาษาไทยทุกเล่มที่พิมพ์ออกเผยแพร่ พร้อมกับให้เลขหมู่หนังสือทั้งระบบทัศนียภาพของคิวอี้ และระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน หน่วยงานที่ควรจะได้รับนิคมขอใบในการดำเนินงาน คือ หอสมุดแห่งชาติ ร่วมกับห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน โดยหอสมุดแห่งชาติทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางจัดทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือด้วยระบบทัศนียภาพของคิวอี้ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่จัดหมู่หนังสือด้วยระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน สามารถให้ความร่วมมือ โดยการส่งรายชื่อหนังสือภาษาไทยของห้องสมุดพร้อมด้วยเลขหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ไปให้หอสมุดแห่งชาติเพื่อช่วยทำการกำหนดเลขหมู่หนังสือรวบรวบยิ่งขึ้น หรืออาจให้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยเหล่านั้นหมุนเวียนกันช่วยในการกำหนดเลขหมู่หนังสือเมื่อหอสมุดแห่งชาติต้องการความช่วยเหลือ

ส่วนหนังสือหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทย สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย ควรจะได้เป็นศูนย์กลางของการประชุมกลุ่มบรรณารักษ์ของห้องสมุดแต่ละประเภท เพื่อศึกษาและหาแนวทางปรับปรุง ตลอดจนเสนอแนะหัวเรื่องสำหรับหนังสือภาษาไทยใหม่ ๆ ให้เหมาะสมและกว้างขวาง ครอบคลุมเนื้อหาในสาขาวิชาทุกประเภท อีกทั้งควรมีการกำหนดเลขหมู่หนังสือไว้ที่หัวเรื่องเหล่านั้นเช่นเดียวกับ หัวเรื่องของเชียร์ส หรือของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ถ้าเป็นไปได้ควรให้เลขหมู่หนังสือของทั้งสองระบบ หรืออย่างน้อยที่สุดเป็นระบบหนึ่งระบบใดก็ได้ และควรมีการประชุมแก้ไขปรับปรุงทุก 3 ถึง 5 ปี เพื่อให้มีเนื้อหาที่ทันสมัยอยู่เสมอ ในกรณีที่มีงานวิจัยใหม่ ๆ เกี่ยวกับหนังสือหัวเรื่องสำหรับภาษาไทยนี้ก็ควรจะได้ขออนุญาตผู้จัดทำ และนำมาเป็นแนวทางประกอบการพิจารณาปรับปรุงการให้หัวเรื่องใหม่ ๆ ต่อไป

3. จากการวิจัยพบว่า บรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือมีปัญหาเรื่องขาดความรู้พื้นฐานในบางสาขาวิชาที่ต้องทำหน้าที่จัดหมู่หนังสือ ดังนั้นสถาบันที่ผลิตบรรณารักษ์ ควรปรับปรุงวิธีการสอนวิชาการจัดหมู่หนังสือโดยการจัดทำในลอบนิยายธรรมชาติ และลักษณะของเนื้อหาบางสาขาวิชา เช่นวิทยาศาสตร์ หรือเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้ศึกษาได้อ่านประกอบ ทำให้มีโอกาสเข้าใจและคุ้นเคยกับเนื้อหาวิชาเหล่านั้น ก่อนที่จะได้ไปทำงานในห้องสมุด

4. จากการวิจัยพบว่าปริมาณงานและชั่วโมงการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มีความแตกต่างกันมาก ดังนั้นห้องสมุดที่ยังไม่ได้กำหนดปริมาณงานของบรรณารักษ์ฝ่ายทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือ ควรจะได้พิจารณาวางมาตรฐานปริมาณงาน เพื่อให้ได้ผลงานที่มีประสิทธิภาพ โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านอื่น ๆ เช่น ความยากง่ายของหนังสือ หน้าที่พิเศษอื่น ๆ ของบรรณารักษ์ทำบัตรรายการและจัดหมู่หนังสือแต่ละคนประกอบด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตกว้างขวางโดยรวมเรื่องการจัดหมู่หนังสือทั้งหมด และการเปลี่ยนระบบจัดหมู่หนังสือในห้องสมุดมหาวิทยาลัยด้วย จึงทำให้ไม่ได้มีโอกาสศึกษาปัญหาที่น่าสนใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างละเอียด ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป จึงควรจะได้ทำการศึกษาและวิจัยเฉพาะในบางเรื่อง เช่น การศึกษาข้อดีและข้อบกพร่องของการใช้ระบบเทคนิคของคิวอี้ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย หรือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันกับห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย เป็นต้น

2. เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้พบว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในประเทศไทย มีแนวโน้มในการเปลี่ยนระบบจัดหมู่หนังสือมาใช้ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นจึงควรจะได้ทำการสำรวจห้องสมุดระดับหรือประเภทอื่น ๆ ด้วย เพราะระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกันมิได้เหมาะสำหรับการจัดหมู่หนังสือในห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีหนังสือทั่วไปจำนวนมากเท่านั้น แต่ยังเหมาะสำหรับห้องสมุดระดับอื่น ๆ และห้องสมุดเฉพาะที่มีหนังสือเฉพาะบางแขนงวิชาด้วย